

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

1 V. Christus debuerit circuncidi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

supra ex sanctis Patribus citauimus, & vno verbo A dixit eleganter Fulgentius supra. Attende, quid ob-
lerunt, & agnosce, quid crediderunt. Deinde in toto ite-
nere, ac diligentia querendi Christum, & in illa a-
nimi constantia, qua de illo Ierosolymis interroga-
runt, & in illo gaudio valde magno, quo gauisi sunt, vi-
sa iterum stella, ac denique in eo obsequio, quo co-
ram puero in praecepti inuentio prociderunt, eumque
adorarunt, insignem animi virtutem, fidem, reli-
gionem, atque charitatem ostenderunt. Ergo non
est dubium, quin singulari, & excellenti gratia ab
Spiritu Sancto fuerint interius praeuerti, & adiuti.
Postremo in Euangelio legimus post adoratum
Christum accepisse Magos in somniis responsum,
nec redire ad Herodem, quid ergo mirum, quod exis-
tentes in Oriente diuinum responsum acceperint, B
vt Christum adorandum adirent? cognouerunt ergo
stellae significationem diuino lumine. Voluit
autem Deus non tantum interius eos illuminare:
sed etiam sensibili stellae signo ducere: tum quia e-
rant imperfecti, & quasi paruuli in fide: tum etiam,
quia haec est suauis diuinæ providentiæ dispositio,
vt per ea, quæ vnicuique familiaria sunt, vnumquē-
que ad se trahat, & moueat. Quia ergo Magi in re-
rum coelestium, ac stellarum consideratione versa-
bantur, ideo eis per noui syderis illustrationem de-
monstrari voluit, vt recte D. Tho. art. 5. declarat &
art. 3. ad 3. vbi dicit ideo ab Oriente fuisse vocatos,
vt significaretur a Christo, cuius nomen Oriens est
Zachar. 6. attractos fuisse. Denique Chrysost. hom.
11. in cap. 1. Ioannis, Magos dicit fuisse factos a Chri-
sto magistros Iudeorum, & homi. 16. & varijs in Matt.
ad Christum loquens, inquit, Ipse aduentu tuo Magos
ab Oriente vocasti, & Euangelistas eos ad suam remisisti.

QUESTIO XXXVII.

De legibus circa puerum Iesum obser-
uatis, in quatuor articu-
los diuisa.

Einde considerandum est de circumcisione
Christi. Et quia circumcisio est quadam pro-
fessio legis obseruanda (secundum illud Gal.
5. Testis est omni homini circumcidenti se,
quoniam debitor est vniuersæ legis faciendæ)
simul cum hoc querendum est de alijs legalibus circa puerum
Iesum obseruatis.

Vnde queruntur quatuor.

- Primo, de eius circumcisione.
- Secundo, de nominis impositione.
- Tertio, de eius oblatione.
- Quarto, de matris purgatione.

ARTICVLVS I.

Vtrum Christus debuerit circumcidi.

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod Chri-
stus non debuerit circumcidi. Veniente enim
veritate, cessat figura. Sed circumcisio fuit A
Abrahæ præcepta, in signum fœderis, quod erat
de semine nascituro, vt patet Genes. 17. Hoc
autem fœdus fuit in Christi natiuitate completum. Ergo cir-
cumcisio statim cessare debuit.

2. Præterea, Omnis Christi actio nostra est instructio: vn-
de dicitur Ioan. 13. Exemplum dedi vobis, vt quemadmodum
ego feci, ita & vos faciatis. Sed nos non debemus circumcidi:
secundum illud Gala. 5. Si circumcidimini, Christus vobis
nihil proderit. Ergo videtur, quod nec Christus debuerit cir-
cuncidi.

3. Præterea, circumcisio est ordinata in remedium originalis
peccati. Sed Christus non contraxit originale peccatum: vt ex
supra dictis patet. Ergo Christus non debuit circumcidi.

Sed contra est, quod dicitur Luca. 2. Postquam consum-
mati sunt dies octo, vt circumcideretur puer.

Respondeo dicendum, quod pluribus de causis Christus de-
buit circumcidi. Primo quidem, vt ostendat veritatem carnis
humanae, contra Manicheum, qui dixit eum habuisse corpus
phantasticum, & contra Apollinarium, qui dixit corpus
Christi esse diuinitati consubstantiale: & contra Valenti-
num, qui dixit Christum de celo corpus attulisse. Secundo, vt
approbaret circumcisionem, quam olim Deus instituerat.
Tertio, vt comprobaret se esse de genere Abrahæ, qui circumci-
sionis mandatum acceperat in signum fidei, quam de ipso ha-
buerat. Quarto, vt ludæis excusationem tolleret ne eum reci-
perent, si esset in circumcisus. Quinto, vt obediendi virtutem
nobis suo commendaret exemplo. Vnde & octaua die circum-
cisus est, sicut in lege erat præceptum. Sexto, vt quia in simili-
tudinem carnis peccati aduenerat, remedium, quo caro pec-
cati conseruaretur mundari, non respiceret. Septimo, vt legis
onus in se sustinens, alios a legis onere liberaret, secundum il-
lud Galat. 4. Misit Deus filium suum factum sub lege, vt eos
qui sub lege erant, redimeret.

Ad primum ergo dicendum, quod circumcisio per remo-
tionem carnalis pellicule in membro generationis facta signi-
ficat spoliationem vitiata generationis, à qua quidem veni-
mus: liberamur per passionem Christi. Et ideo veritas huius
figure non fuit plene impleta in Christi natiuitate, sed in eius
passione, antequam circumcisio suam virtutem & statum
habeat. Et ideo deuit Christus ante suam passionem tan-
quam filium Abrahæ circumcidi.

Ad secundum dicendum, quod Christus circumcissionem
suscepit eo tempore, quo erat sub præcepto. Et ideo sua actio in
hoc est nobis imitanda, vt obseruemus ea, quæ sunt nostro tem-
pore in præcepto: quia vnicuique negotio est tempus, & oppor-
tunitas, vt dicitur Eccles. 8. Et præterea, vt Origen. dicit, sicut
mortui sumus cum illo moriente, & conserueximus Christo
resurgenti: ita circumcisi sumus spirituali circumcissione per
Christum, & ideo carnali circumcissione non indigemus. Et
hoc est, quod Apostolus dicit Coloss. 2. In quo scilicet Christo,
circumcisi estis circumcissione non manu facta, in expoliatione
corporis carnis, sed in circumcissione Domini nostri Iesu
Christi.

Ad tertium dicendum, quod sicut Christus propria volun-
tate mortem nostram suscepit, quæ est effectus peccati (nullum
in se habens peccatum) vt nos a morte liberaret, & spirituali-
ter nos faceret mori peccato, ita etiam, & circumcissionem,
quæ est remedium originalis peccati, suscepit absque hoc, quod
haberet originale peccatum, vt nos a legis iugo liberaret, & vt
in nobis spirituales circumcissionem efficere: vt scilicet susci-
piendo figuram impleteret veritatem.

COMMENTARIVS.

NON inquit D. Thom. de debito præcepti, seu
de morali debito ad morum honestatem neces-
sario: sed solum de debito decentiæ, aut congruita-
tis. Et hoc sensu respondet debuisse, seu decuisse
Christum circumcidi. Cuius rei septem rationes af-
fert, non quidem necessarias: sufficientes tamen,
supposito mysterio iam facto. Solum in quinta, quæ
fundatur in exemplo obedientiæ, obseruandum
est, non esse sensum Christum obediisse præcepto
circumcisionis, quo obligaretur, & hoc modo de-
disse nobis exemplum obedientiæ, sed potius ob-
ueretiam illius legis se illi subdidisse, cū ea non tene-
retur, & hoc modo exemplum obedientiæ præbuisse.

Argumenta D. Tho. facilia sunt, eorumque do-
ctrinam sequenti disputatione explananda amplius
est. Id vero quod Caietan. notat circa solutionem
ad secundum, quāquam alienum est ab hoc loco, cor-
rigendum tamen breuiter est. Tractat enim, an liceat
nūc vti circumcissione, nō vt legali cæremonia, nec ad
obser-
Caietan.
Vtus circū-
cisionis om-
nino illicitus
hoc tempore.

obseruandam legem antiquam, neq; in remedium A
originalis peccati: sed solum propter conformita-
tem ad Christum: & licet dubitando tantum pro-
cedere videatur: in eam vero sententiam inclinat,
vt ablato scandalo hoc per se malum non sit: sed
potius bonum, quia obiectum est indifferens, & fi-
nis, ad quem ordinatur bonus. Hæc sententia sine
dubio falsa est (vt D. Thom. docuit in 4. d. i. q. 2. art. 5.
q. 3. ad 3.) Ratio est, quia Christus non assumpsit cir-
cumcisionem, nisi vt ceremoniam legalem, velle
ergo Conformari Christo in vsu circumcisionis, est
re ipsa velle conformari illi in vsu ceremonie lega-
lis, quod non magis licet in circumcisione, quam in
omnibus aliis ceremoniis legis, quas Christus ser-
uauit. Quod si quis in ea actione: vel passione con-
sideret solum id quod materiale, & corporale est,
vanum est & superstitiosum velle in hoc confor-
mari Christo, si vero respiciat dolorem, & carnis
afflictionem, non licet homini in hoc conformari
Christo abscondendo, vel minimam corporis sui
partem, sicut nemini licet, vel manum sibi perfora-
re, spineam coronam capiti infigere, vt Christo con-
formetur.

D. Thom.

ARTICVLVS II.

*Virum conuenienter fuerit Christo nomen im-
positum.*

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod
inconuenienter fuerit Christo nomen im-
positum. Veritas enim Euangelica debet præ-
nuntiationi prophetica respondere. Sed Pro-
pheta aliud nomen de Christo prænuntia-
uerunt: dicitur enim Esaia septimo. Ecce Virgo concipiet, &
pariet filium, & vocabitur nomen eius Emmanuel. Et 8. Voca-
nomen eius, accelera, spolia detrahe, festina prædari. Et nono.
Vocabitur nomen eius, Admirabilis, Consiliarius, Deus, for-
tis, pater futuri seculi, Princeps pacis: & Zach. 6. dicitur, Ecce
vir, Oriens nomen eius. Ergo inconuenienter vocatum est no-
men eius Iesus.

2. Præterea Isaia 62. dicitur, Vocabitur tibi nomen no-
uum, quod os Domini nominauit: Sed hoc nomen Iesus non
est nomen nouum, sed pluribus fuit in veteri Testamento im-
positum: vt patet etiam ex ipsa genealogia Christi, Luca ter-
tio, ergo videtur, quod inconuenienter vocatum est nomen eius
Iesus.

3. Præterea, hoc nomen, Iesus salutem significat, vt pa-
tet per id, quod dicitur. Matthæi 1. Pariet filium, & vocabit
nomen eius Iesum. ipse enim saluum faciet populum a pecca-
tis eorum. Sed salus per Christum non est facta solum in cir-
cumcisione, sed etiam in præputio: vt patet per Apost. Rom. 4.
inconuenienter ergo hoc nomen fuit Christo impositum in
sua circumcissione.

Sed contra est authoritas Scriptura, in qua dicitur Luca 2.
quod postquam consummati sunt dies octo, vt circumcidere-
tur puer, vocatum est nomen eius Iesus.

Respondeo dicendum, quod nomina debent proprieta-
tibus rerum respondere. Et hoc patet in nominibus generum,
& specierum: quia, vt dicitur quarto Metaph. ratio, quam
significat nomen, est definitio, quæ designat propriam rei
naturam. Nomina autem singularium hominum semper
imponuntur ab aliqua proprietate eius, cui nomen im-
ponitur. Vel à tempore, sicut imponuntur nomina aliquo-
rum Sanctorum his, qui in eorum festis nascuntur. Vel à
cognitione: sicut cum filio imponitur nomen patris. Vel
alicuius de cognatione eius: sicut propinqui Ioannis Ba-
ptiste volebant eum vocare nomine patris sui Zachariam,
non autem Ioannem: quia nullus erat in cognatione eius,
qui vocaretur hoc nomine, vt dicitur Luca primo. Vel et-
iam ab euentu, sicut Ioseph vocauit primogenitum suum
Manasse, dicens, Obliscui fecit me Deus omnium labo-
rum meorum, Gen. quadragesimo primo. Vel etiam ex aliqua
qualitate eius, cui nomen imponitur, sicut Genes. vigesimo-
quinto dicitur, quod quia primus egressus est de vtero matris,
rursus erat, & totus (in morem pellis) hispidus, vocatum est
nomen eius Esau, quod interpretatur rubeus. Nomina au-
tem quæ imponuntur aliquibus diuinitus, semper significant
aliquid gratitum donum eis diuinitus datum: sicut Genes.
17. dictum est Abraham, appellaberis Abraham, quia patrem
multarum gentium constitui te. Et Matthæi 16. dictum est
Petro, Tu es Petrus, & super hanc Petram edificabo Eccle-
siam meam. Quia igitur Christo hoc munus gratia collatum
erat, vt per ipsum omnes saluarentur, ideo conuenienter vo-
catum est nomen eius Iesus, id est, Saluator, angelo hoc no-
men prænuntiante, non solum matri, sed etiam Ioseph, qui
erat futurus eius nutritus.

Ad primum ergo dicendum, quod in omnibus illis no-
minibus quodammodo significatur hoc nomen Iesus, quod
est significatio iuxta salutis. Nam in hoc quod dicitur, Em-
manuel, quod interpretatur, nobiscum Deus, designatur
causa salutis, quæ est vnio diuina, & humana natu-
ra in persona Filij Dei, per quam factum est, vt Deus
esset nobiscum, quasi particeps nostre nature. Per hoc
autem quod dicitur, Voca nomen eius, Accelera, spolia
detrahe, & cæc. designatur, à quo nos saluauit, quia à dia-
bolo, cuius spolia abstulit secundum illud Coloss. Expo-
lians principatus, & potestates, traduxit conspicienter. In
hoc autem quod dicitur, Vocabitur nomen eius admi-
rabilis, & cæc. designatur via, & terminus nostre salutis, in
quantum, scilicet, admirabili diuinitatis consilio, & virtute,
ad hereditatem futuri seculi perducimur, in quo erit
pax perfecta filiorum Dei, sub ipso principe Deo. Quod
vero dicitur, Ecce vir, Oriens nomen eius, ad idem refer-
tur, ad quod primum, scilicet, ad incarnationis mysterium,
secundum quod exortum est in tenebris lumen rectis cor-
de.

Ad secundum dicendum, quod his, qui fuerunt ante
Christum, potuit conuenire hoc nomen Iesus, secundum
aliquam aliam rationem, puta, quia aliquam parti-
cularem, & temporalem salutem attulerunt. Sed secun-
dum rationem spirituales, & vniuersales salutis, hoc no-
men proprium est Christo, & secundum hoc dicitur esse nomen
nouum.

Ad tertium dicendum, quod sicut Genes. decimo septimo,
legitur, simul Abraham suscepit nominis impositionem à Deo
& circumcisionis mandatum. Et ideo apud Iudeos consue-
tum erat, vt ipso die circumcisionis nomina pueris im-
ponerentur, quasi ante circumcisionem perfectum esse
non habuerint. Sicut etiam nunc pueri in baptismo no-
mina imponuntur. Vnde super illud Proverborum quarto.
Ego filius fui patris mei, tenellus, & vnigenitus coram matre
mea, dicit Glof. Quare Salomon se vnigenitum coram matre
nominat, quem fratrem vterinum præcessisse Scriptura re-
stat, nisi quia ille mox natus sine nomine, quasi nunquam
esset, de vita decessit. Et ideo Christus simul cum fuit circum-
cisus, nominis impositionem accepit.

COMMENTARI VS.

Quatuor breuiter, & eleganter explicat D. Tho-
mas in hoc articulo. Primum hoc nomen Ie-
sus fuisse Christo accommodatissimum, fuit e-
nim diuinitus impositum: nomina autem, quæ di-
uinitus imponuntur, sumi solent ex aliquo mune-
re gratiæ diuinitus collato, Christo autem hoc
munus gratiæ datum est, vt scilicet fuerit omnium
Saluator. Secundum est in solutione ad primum: in
hoc nomine cetera Christi nomina, quæ in scriptu-
ris inueniuntur, mirabiliter contineri, de quare
plura in disputatione sequenti dicenda sunt. Ter-
tium est in solutione ad 2. hoc nomen, prout Chri-
sto im-

Nomen Iesu
conuenien-
ter Christo
impositum.